

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА
ОБЛАСТ СМЕТКОВОДСТВО
НА ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр.1202-80/41 од 7.6.2019 година донесена на 171. седница на Наставно-научниот совет на Економски факултет, одржана на 6.6.2019 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област сметководство на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во состав:

- **д-р Биљана Ангелова**, редовен професор на Економски институт при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (претседател);
- **д-р Љиљана Конеска**, редовен професор на Економски факултет при Европски универзитет во Скопје (член);
- **д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска**, вонреден професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип (член).

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 23.5.2019 година и во предвидениот рок се пријави единствено доц. д-р Благица Колева.

Пријавата ја разгледавме внимателно и утврдивме дека кандидатката доц. д-р Благица Колева, по основ на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и во целост ги има доставено следниве документи:

1. Пријава;
2. Диплома за завршено соодветно образование – за одбранет докторски труд и стекната квалификација доктор на економски науки од областа на сметководството (1 оригинал и 3 копии заверени кај нотар, веродостојни на оригиналот);
3. Уверение за положени испити и стекната високообразовна квалификација – магистер на економски науки од областа на сметководството, со просечен успех 9,76;
4. Уверение за положени испити и стекната високообразовна квалификација – дипломиран економист на депарتمان сметководство, со просечен успех 8,59;
5. Кратка биографија – Curriculum Vitae (4 копии);
6. Список на објавени научни и стручни трудови, т.е. референтни научни публикации според ЗВО 2018 во последните 5 години пред објавување на огласот за избор;
7. По еден примерок од трудовите (вкупно 37 рецензирани трудови во референтни научни публикации согласно со ЗВО, достапни на е-репозиториум на УГД);
8. Потврда/сертификат дека се служи со еден странски јазик:
 - Потврда за познавање на странски (англиски) јазик;
 - Сертификат за познавање на странски (англиски) јазик;
9. Докторски труд (1 примерок во печатена форма);
10. Уверение за државјанство (1 оригинал);
11. Рецензирана скрипта од областа сметководство (1 примерок во печатена форма и достапна на е-библиотека на УГД);
12. Рецензиран практикум од областа сметководство (1 примерок во печатена форма и достапна на е-библиотека на УГД);
13. Дополнителни сертификати и потврди: Сертификат за поседување на компјутерски вештини; Сертификат за завршена обука за проценувач на вредноста на капиталот на трговски друштва, јавни претпријатија и други правни лица; Сертификати за предавач на обука од областа на сметководството – спроведување на обуки организирана во рамките на проект; Сертификати за учество на научни собири во земјава и во странство;

Потврда за учество на настан „Регионалната стратегија за иновации во Југоисточниот плански регион“; потврди за учество на настани организирани во рамките на проект; Потврда за стручно излагање на тркалезна маса на тема „Сметководствени аспекти на нематеријалните добра“; Потврда за учесник на обука од областа на материјално, финансиско и сметководствено работење; Потврда за учесник во организационен одбор на меѓународно списание во земјата; Потврда за член на редакцискиот одбор на годишен зборник на Економски факултет; Потврда за учесник во уредувачки и организационен одбор на меѓународна конференција во земјата; Потврда за рецензент на трудови во меѓународно списание во земјата; Потврда за учество во комисији во работата на Економски факултет при УГД (во 9 комисији); Потврда за ментор на студиски програми на Економски факултет при УГД; Потврда за член во експертска група за евалуација и акредитација во странство; Решение за акредитација на ментор на студенти на втор циклус студии; Администратор овластен за спроведување на активности во врска со доделување на вредносни ваучери на студенти врз основа на допис од страна на Министерство за информатичко општество; Уверение за овластен сметководител (издадено од Министерство за финансии); Уверение за положен испит за проценувач од област на трговско друштво, јавно претпријатие и други правни лица (издадено од Министерство за економија); Лиценца за вештачење од областа на материјалното, сметководственото и финансиското работење (издадено од Министерство за правда);

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Економски факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Благица Колева (Јованова) е родена на 5.10.1983 година во Струмица. Основно образование завршува во ОУ „Гоце Делчев“ во Василево. Средно образование завршува во 2002 година во ДСУ Гимназија „Јане Сандански“ во Струмица – насока економски техничар. Во учебната 2002/2003 година се запишува на Економски факултет при Стопанска академија „Димитар Апостолов Ценов“ во Свиштов, Р.Бугарија, на отсек Сметководство и ревизија, каде што и дипломира во јуни 2006 година со просек 8,59 со што се стекнува со стручен назив – дипломиран економист.

Во учебната 2006/2007 година се запишува на постдипломски студии на Економски факултет, Стопанска академија „Димитар Апостолов Ценов“ во Свиштов, Р.Бугарија, на отсек Сметководство и ревизија, каде што во октомври 2008 година се стекнува со научен степен магистер на економски науки од областа на сметководство и ревизија, со просечна оценка 9,76 по успешна одбрана на магистерскиот труд на тема „Финансиската анализа–инструмент на финансиската контрола“.

Д-р Благица Колева понатаму го продолжува високото образование со упис на трет циклус студии по менторски систем во јули 2011 год. на Економски институт при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на научната област сметководство и ревизија. Кандидатката успешно ја одбрала докторската дисертација од областа сметководство и ревизија со наслов „Ревизорска етика и одговорност во современата професионална практика на раководење со ревизијата“, на 15.8.2014 година и се стекнува со научниот степен доктор на економски науки од областа сметководство и ревизија.

Во својата работна и научна кариера, во областа на сметководството, кандидатката од 2007 до 2009 г. работи како стручен соработник во Одделот за сметководство на ДТУТ „Столе компани-М“ - Струмица. Со работа во високо образование продолжува како волонтер на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип од 2009 до 2011 година, сè до изборот во звање помлад асистент. Во периодот од 2011 до 2014 год. како помлад асистент избрана во областа сметководство, од 2014 год. до декември 2014 год. избрана како асистент на предмети од областа на сметководство, а од декември 2014 год. до денес - како доцент во областа сметководство.

За време на овој изборен период кандидатката има остварено успешна наставно-образовна и научноистражувачка дејност преку одржување на вежби и предавања, објавување на научни и стручни трудови во референтни научни публикации, т.е. домашни и меѓународни списанија, учество на меѓународни конференции и публикации од конференции, изработка на скрипти и практикуми, учество во проекти, престои во странство и слично.

Д-р Благоица Колева поседува лиценца за овластен сметководител, лиценца за вештак од областа на сметководственото, материјално и финансиско работење и лиценца за овластен проценител на капитал на трговски друштва, јавни претпријатија и други субјекти. Како овластено вешто лице од областа на економијата учествува во изработка на повеќе стручни наоди. Покрај активното користење на англискиот, бугарскиот и српскиот јазик, кандидатката има одлично познавање и на работа со компјутери: Ms Office: Word, Excel, PowerPoint, Visio, Microsoft Outlook; Business in a Box; SPSS; Internet.

Член е и рецензент на уреднички одбори на меѓународни списанија, член на рецензенска комисија за оценка на монографија, член на повеќе комисии за јавна одбрана на дипломски и магистерски трудови, член на комисија за изготвување на елаборати за реакредитација; член во дисциплинска комисија на Економски факултет, член во комисија за разгледување на барања од студенти, како и член во експертска група за евалуација и акредитација на Американскиот универзитет во Благоевград, Р. Бугарија. Има учествувало на бројни домашни и меѓународни симпозиуми, научни расправи, стручни собири, конференции, средби, семинари, обуки и јавни дебати, во земјава и во странство (Италија, Чешка, Унгарија, Турција, Грција, Бугарија, Србија, Црна Гора, Хрватска и др.). Учествовала во повеќе научноистражувачки проекти од национален и меѓународен карактер и досега има објавено над 80 научни и стручни трудови, поглајва, делови од книги, истражувачки студии и есеи. Ментор е на сите студиски програми во Струмица и е ангажирана како професор-кординатор по практична настава на Економски факултет.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор

1. Има научен степен доктор на науки од научната област во која се избира:

Д-р Благоица Колева е доктор на економски науки, при што јавно ја одбрала докторската дисертација на 15.8.2014 година.

Докторската дисертација е од областа сметководство со наслов „Ревизорска етика и одговорност во современата професионална практика на раководење со ревизијата“.

2. Остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно (се наведува остварениот просек на студиите на прв и остварениот просек на студиите на втор циклус)

Д-р Благоица Колева на прв циклус студии, како дипломиран економист на департманот Сметководство, има остварен просечен успех од 8.59.

Д-р Благоица Колева на втор циклус студии, како магистер на економски науки од областа сметководство, има остварен просечен успех од 9.76.

3. Претходно избрана во наставно-научно звање доцент од научната област во која се избира

Д-р Благоица Колева со Одлука бр. 1702-368/5 од 3.12.2014 година на 89. седница на Наставно-научниот совет на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип е избрана во звање доцент за наставно научната област сметководство.

4. Објавени најмалку пет рецензирани научни трудови во референтна научна публикација согласно со Законот за високото образование во последните пет години пред објавување на огласот за избор:

Согласно со Законот за високо образование д-р Благоица Колева има објавено повеќе научни трудови од соодветната научна област во референтни научни публикации кои се во

целост наведени во доставениот список на трудови и приложени со копија од секој труд, а овде ги издвојуваме следниве девет трудови како позначајни:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Научна публикација (Списание)	Година и линк
1	Angelova, Biljana and Koleva, Blagica	<u>The role of internal audit in risk management system of the companies.</u>	Economic Development, Journal of the Institute of Economics - Skopje (3/2015). ISSN 1857-7741	2015, http://eprints.ugd.edu.mk/15879/
2	Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtinov, Vesna and Dimitrova, Janka	<u>Effectiveness of Internal Audit in Banking sector in Macedonia.</u>	International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, 23 (1). pp. 276-282. ISSN 2307-4531	2015, http://eprints.ugd.edu.mk/13384/
3	Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtinov, Vesna	<u>Implementation possibilities for the concept of management accounting in the Republic of Macedonia.</u>	Journal "Economic Outlook", 18 (1). pp. 85-99. ISSN 1450-7951	2016, http://eprints.ugd.edu.mk/16183/
4	Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera	<u>Accountancy planning and control-a necessity of management process.</u>	Academic Journal „Management and Education“ Burgas, 12 (1). pp. 10-15. ISSN 13126121	2016, http://eprints.ugd.edu.mk/16180/
5	Dimitrova, Janka and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Nachova, Aleksandra and Dimitrova, Eftimija	<u>Corporate governance and financial reporting in Macedonia through the prism of independent auditors report.</u>	Journal of the Institute of Economics - Skopje. ISSN 1409-7893, e-ISSN 1857-7741	2016, http://eprints.ugd.edu.mk/17396/
6	Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Nikoloski, Krume and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtinov, Vesna	<u>The role of corporate governance in transition economies: contribution and development.</u>	Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu-Jiu (5). ISSN 1844 - 7007	2016, http://eprints.ugd.edu.mk/16666/

7	Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Dimitrova, Janka and Nikoloski, Krume and Georgieva Svrtinov, Vesna	<u>Informative Perspective Of Financial Disclosure And Its Importance For Capital Market Efficiency.</u>	Proceedings of International Academic Conference on Management, Economics, Business and Marketing-MEBM in Budapest 2016. ISSN 978-80-906231-4-9 Czech Technical	2016, http://eprints.ugd.edu.mk/16753/
8	Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Dimitrova, Janka and Nikoloski, Krume	<u>Effects of IFRS adoption on capital market: Empirical evidence.</u>	Proceedings of ISER 95 International conference, Rome, Italy. ISSN 978-93-87405-70-7	2017, http://eprints.ugd.edu.mk/19351/
9	Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Miteva-Kacarski, Emilija	<u>Cost accounting in function of quality management.</u>	MAC- MME 2018 Multidisciplinary Academic Conference on Management, Marketing and Economics in Prague, Czech Republic. ISSN 978-80-88085-22-5	2018, http://eprints.ugd.edu.mk/21128/

5. Има способност за изведување на високообразовна дејност

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Д-р Благица Колева со наставно-образовна и научноистражувачка дејност започнува во 2009 година како волонтер-асистент на Економски факултет при УГД-Штип, каде што била ангажирана на следниве предмети: Сметководствени информациона системи, Финансиско сметководство, Управувачко сметководство, Меѓународни сметководствени стандарди, Анализа на финансиски извештаи, Основи на финансии. Во тој период кандидатката одржува вежби по гореспоменатите предмети, подготвува материјали за вежби и помага во прегледувањето и одржувањето на колоквиумите и испитите како тестатор и преглед на тестовите на студентите.

Врз основа на јавен конкурс, кандидатката д-р Благица Колева во септември 2011 година е избрана во наставно-научно звање помлад асистент на Економски факултет при УГД-Штип, во областа сметководство. Д-р Колева како помлад асистент има одржувано вежби по следните предмети: Сметководствени информациона системи, Финансиско сметководство, Управувачко сметководство, Меѓународни сметководствени стандарди, Анализа на финансиски извештаи, Ревизија. Основни активности во тој период биле: одржување на вежби на студентите, подготовка на материјали за вежби и стручни практикуми, тестатор на колоквиуми и испити, преглед на тестовите на студентите, подготовка на студиски програми и елаборати, учество во издавање на годишни зборници на факултетот и други активности.

Како резултат на квалитетната и напорна работа, а врз основа на јавен Конкурс, кандидатката д-р Благица Колева во јуни 2014 година е избрана во наставно-научно звање асистент во областа сметководство на Економски факултет – Штип при УГД. Во рамки на

оваа работна позиција е ангажирана на следниве предмети: Сметководствени информации системи, Финансиско сметководство, Управувачко сметководство, Меѓународни сметководствени стандарди, Анализа на финансиски извештаи, Ревизија. Основни работни активности се: одржување на вежби на студентите од прва до четврта студиска година, подготовка на материјали за вежби и стручни практикуми, спроведување на колоквиуми и испити, преглед на тестови на студентите, подготовка на студиски програми и елаборати, учество во издавање на годишни зборници на факултетот, организација на меѓународна конференција и др.

На 3.12.2014 година д-р Благица Колева на 89. седница на Наставно-научниот совет на Економски факултет е избрана во наставно-научното звање доцент во областа сметководство и почнува со реализација на предавања и вежбина прв циклус студии по предметите: Основи на сметководство, Управувачко сметководство, Државно сметководство и сметководство на непрофитни организации, Сметководствени информации системи, Споредбени сметководствени системи, додека на втор циклус студии кандидатката била ангажирана на предметот Управување со трошоци. Во времето на академскиот ангажман како доцент кандидатката има остварено успешна наставно-образовна и научноистражувачка дејност изразена преку:

- редовно одржување на предавања и вежби;
- објавени преку 35 научни и стручни трудови;
- објавени скрипти и практикуми;
- учества на меѓународни конференции;
- менторства на дипломски и магистерски трудови;
- учество во настава на втор циклус на студии;
- член во комисији за оценка на магистерски трудови;
- учество во научни проекти и сл.

Освен преку редовното одржување на предавања и вежби, континуирана работа со студентите и издавање на скрипти, практикуми и научни трудови, учество на комисији за одбрана на дипломски и магистерски трудови, кандидатката е ангажирана за член во експертска група за евалуација и акредитација на Американскиот универзитет во Благоевград, Р. Бугарија, има учество на неколку работилници, таа е професор-кординатор по практична настава, член во Дисциплинска комисија на Економски факултет, член во Комисија за разгледување на барања од студенти на Економски факултет, член во Редакцискиот одбор на Годишен зборник на Економски факултет, член во Комисија за проверка на студентско досие на Економски факултет, во моментот е класен раководител, согласно со Кредит-трансфер системот – ЕКТС на студентите од сите насоки на Економски факултет на наставниот кампус во Струмица, член на Рецензентска комисија за оценка на монографија, член во комисија за прием на документи и уписи на прв и втор циклус на студии. Наставно-образовната работа на кандидатката д-р Благица Колева се гледа и потврдува преку позитивната оценка од самоевалуацијата.

Кандидатката д-р Благица Колева има забележителни научноистражувачки апликативни активности. Во прилог на документацијата за избор, а согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и наставни звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, кандидатката доц. д-р Благица Колева ги достави следните трудови:

I. Научни трудови објавени во референтни научни публикации

1. Angelova, Biljana and Koleva, Blagica (2015) *The role of internal audit in risk management system of the companies*. Economic Development, Journal of the Institute of Economics - Skopje (3/2015). ISSN 1857-7741
2. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtinov, Vesna and Dimitrova, Janka (2015) *Effectiveness of Internal Audit in Banking sector in Macedonia*. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, 23 (1). pp. 276-282. ISSN 2307-4531

3. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtinov, Vesna (2016) *Implementation possibilities for the concept of management accounting in the Republic of Macedonia*. Journal "Economic Outlook", 18 (1). pp. 85-99. ISSN 1450-7951
4. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera (2016) *Accountancy planning and control-a necessity of management process*. Academic Journal „Management and Education“ Burgas, 12 (1). pp. 10-15. ISSN 13126121
5. Dimitrova, Janka and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Nachova, Aleksandra and Dimitrova, Eftimija (2016) *Corporate governance and financial reporting in Macedonia through the prism of independent auditors report*. Journal of the Institute of Economics - Skopje. ISSN 1409-7893, e-ISSN 1857-7741
6. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtinov, Vesna and Nikoloski, Krume (2016) *Корпоративното управување во транзиционите економии*. International Journal Knowledge. ISSN 1857-92
7. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Nikoloski, Krume and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtinov, Vesna (2016) *The role of corporate governance in transition economies: contribution and development*. Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu-Jiu (5). ISSN 1844 - 7007
8. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Temjanovski, Riste and Koleva, Blagica (2016) *Fair value accounting – pros and cons*. "Journal of Economics", Faculty of Economics, University Goce Delcev, Stip, Macedonia, 1 (2). ISSN 1857-9973
9. Fotov, Risto and Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera (2016) *Corporate Bonds and Their Bookkeeping Records*. "Journal of Economics", Faculty of Economics, University Goce Delcev, Stip, Macedonia, 1 (1). ISSN 1857-9973
10. Nikoloski, Krume and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2016) *Corporate Governance in Transition Economies, with Reference to Institutional Framework in Macedonia*. Journal of Economics, 1 (2). ISSN 1857-9973
11. Georgieva Svrtinov, Vesna and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2017) *The effect of Foreign Direct Investment in Western Balkan economies for the period 2005-2015*. Iliria International Review, 7 (1). pp. 9-20. ISSN 2192-7081
12. Miteva-Kacarski, Emilija and Paceskoski, Vlatko and Koleva, Blagica (2017) *Анализа на трговските релации меѓу Република Македонија и Република Бугарија*. Knowledge - International journal, 20 (2). pp. 627-632. ISSN 2545-4439 1857-923X
13. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtinov, Vesna (2018) *Financial reporting in hyperinflationary economies*. Journal of Economics. ISSN 1857-9973
14. Georgieva Svrtinov, Vesna and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Nikoloski, Krume and Koleva, Blagica (2014) *External debt as a fundamental problem of developing countries*. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, 18 (2). pp. 20-28. ISSN 2307-4531
15. Georgieva Svrtinov, Vesna and Dimitrova, Janka and Nikoloski, Krume and Koleva, Blagica (2014) *The Flow of Capital and the Eurozone Crisis*. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, 18 (2). pp. 177-187. ISSN 2307 – 453
16. Nikoloski, Krume and Dimitrova, Janka and Koleva, Blagica and Miteva-Kacarski, Emilija (2014) *From Industrial Relations to Employment Relations with Focus on Employee Relations*. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, 18 (2). pp. 112-124. ISSN 2307-4531

II. Научни трудови презентирани на меѓународни и домашни научни собири

17. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Dimitrova, Janka (2015) *World Bank Report on Macedonian Accounting and Auditing Dissemination Event, 17 December 2015, Skopje*. In: World Bank Report on Macedonian Accounting and Auditing Dissemination Event, 17 Dec 2015, Skopje, Macedonia.
18. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Miteva-Kacarski, Emilija (2018) *Cost accounting in function of quality management*. MAC- MME 2018 Multidisciplinary

- Academic Conference on Management, Marketing and Economics in Prague, Czech Republic. ISSN 978-80-88085-22-5
19. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Dimitrova, Janka and Nikoloski, Krume (2017) *Effects of IFRS adoption on capital market: Empirical evidence*. Proceedings of ISER 95 International conference, Rome, Italy. ISSN 978-93-87405-707
 20. Georgieva Svrtnov, Vesna and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2017) *Does liquidity and bank capital affect commercial banks profitability? Evidence from countries of Southeast Europe*. Proceeding of 48th International Scientific Conference of Faculty of Economics, Nis, "Contemporary approaches in the analysis of economic performances", 2017. ISSN 978-86-6139-145-3
 21. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Nikoloski, Krume (2017) *The importance of financial reporting for investment decision making*. International Journal Knowledge, 17 (1). ISSN 1857-923X
 22. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Dimitrova, Janka and Nikoloski, Krume and Georgieva Svrtnov, Vesna (2016) *Informative Perspective Of Financial Disclosure And Its Importance For Capital Market Efficiency*. Proceedings of International Academic Conference on Management, Economics, Business and Marketing-MEBM in Budapest 2016. ISSN 978-80-906231-4-9 Czech Technical
 23. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtnov, Vesna (2016) *Предизвици на менаџерското сметководство во услови на глобализација*. VI Меѓународна научна и практична конференција „Управување со развојот на економските регионални системи: евроазиска перспектива“. ISSN 978-608-244-3744
 24. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtnov, Vesna (2016) *Влијанието на глобализацијата врз сметководството*. Зборник на трудови, Економски факултет, VI-та Меѓународна научна и практична конференција „Управување со развојот на економските регионални системи: Евроазиска перспектива“. ISSN 978-608-244-374-4
 25. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtnov, Vesna (2015) *Accounting treatment of intangible assets*. Proceeding of 11-th International Scientific Conference of Young Scientists, "The Economy of Bulgaria and European Union: Competitiveness and Innovations", UNWE Sofia, Faculty of Finance and Accountancy. pp. 238-246. ISSN 978-954-8590-35-8
 26. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtnov, Vesna and Temjanovski, Riste and Koleva, Blagica (2014) *Effective financial reporting as a knowledge for boosting the economic growth*. Knowledge, International Journal-Scientific and applicative papers, Institute for knowledge management, Skopje, Macedonia. ISSN 978-608-65653-7-4

III. Домашни списанија/зборници

27. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Miteva-Kacarski, Emilija (2019) *Сметководствените информации – квалитетна алатка за ефективен перформанс на претпријатијата*. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Годишен зборник, 17. ISSN 1857-7628
28. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2018) *Управување со готовинските текови на компанијата*. Годишен зборник, Економски факултет. ISSN 1857-7628.
29. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera (2018) *Улогата на сметководствениот информационален систем во работењето на претпријатието*. Годишен зборник, Економски факултет, 15. ISSN 1857-7628
30. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2018) *Гудвил-видови, пристапи и методи за вреднување*. Годишен зборник, Економски факултет. ISSN 1857-7628
31. Koleva, Blagica and Miteva-Kacarski, Emilija and Markova, Verica (2017) *Анализа на трошоците и нивното влијание врз ефикасноста на работењето на претпријатијата*. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Економски факултет, XIII. pp. 131-139. ISSN 1857-7628
32. Koleva, Blagica and Dimitrovska, Katerina (2016) *Изготвување на извештај за готовински текови*. Годишен зборник 2016, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, IX. ISSN 1857- 7628

33. Koleva, Blagica and Daneva, Anita (2016) Методи на кредитна анализа за проценка на кредитната способност на правни лица. Годишен зборник 2016, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, IX. ISSN 1857-76-28
34. Koleva, Blagica and Nehtenin, Martina (2016) Извештај за сеопфатна добивка. Годишен зборник 2016, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, IX. ISSN 1857- 7628
35. Dimitrova, Janka and Koleva, Blagica (2015) Квалитетното управување со залихите предуслов за брза и ефикасна ревизија. Годишен зборник, Економски факултет, 7 (8). pp. 49-61. ISSN 1857-76-28
36. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera (2015) Значењето на стратешкото менаџерско сметководство како позитивен индикатор во современото бизнис опкружување. Годишен зборник 2015, Економски факултет, 7 (8). pp. 111-121. ISSN 1857- 76-28
37. Koleva, Blagica and Gorgieva-Trajkovska, Olivera (2015) Спроведување на кодекс на етика на интерните ревизори во ревизорската професија. Yearbook, Faculty of Economics, Goce Delcev University - Stip. pp. 49-57. ISSN 1857- 7628

IV. Учебни помагала (рецензирана скрипта и практикум)

38. Koleva, Blagica (2017) Сметководствени информациони системи - скрипта. ISBN 978-608-244-466-6.
39. Koleva, Blagica (2018) Сметководствени информациони системи - практикум. ISBN 978-608-244-552-6.

V. Книги

40. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2017) Анализа на финансиски извештаи. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-244-382-9
41. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica (2019) Финансиско сметководство. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-244-603-5.

VI. Докторска дисертација и магистерски труд

Koleva, Blagica (2014) Ревизорска етика и одговорност во современата професионална практика на раководење со ревизијата. PhD thesis, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Економски институт, Скопје.

Jovanova, Blagica (2008) Финансовият анализ – инструмент на финансовия контрол. Masters thesis, D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov.

VII. Учество во проекти

Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Miceski, Trajko and Dimitrova, Janka and Gaber, Stevan and Koleva, Blagica and Atanasovski, Viktor (2018) Креирање на можности за зголемување на вработеноста во РМ со избор на модели за финансирање на иновативни идеи, преку користење на информации од ревидираните финансиски извештаи на компаниите. [Project]

Nikoloski, Krume and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Lazarov, Darko and Dimitrova, Janka and Miteva-Kacarski, Emilija and Georgieva Svrtinov, Vesna and Koleva, Blagica (2015) Влијанието на квалитетното финансиско известување и корпоративно управување врз ефикасноста на инвестициите и пазарот на капитал во РМ. [Project]

Кратка евалуација на сите трудови во периодот од 2014 до 2019 г.**Евалуација на научен труд под реден број 1***The role of internal audit in risk management system of the companies*

Во овој труд е анализирана улогата на интерната ревизија во процесот на управување со ризици во претпријатијата. Земајќи ги предвид потребата и барањата на менаџментот, како и структурата и големината на претпријатието и неговата дејност, постојат разлики и во интерната ревизија. Покрај анализите на книговодствените податоци, проверката за усогласеност со законот, откривањето на грешки и нелегално работење, интерната ревизија сè повеќе се насочува кон процесот на управување со ризиците за да одговори на барањата на неизвесното работење и да му обезбеди на менаџментот донесување на соодветни деловни одлуки. Предмет на истражување во трудот е улогата на интерната ревизија при управувањето со ризиците на претпријатие, додека пак целта на истражување е да се испита и оцени придонесот на интерната ревизија во управувањето на ризиците во македонските претпријатија. За потребите на трудот е спроведено истражување на 30 македонски претпријатија, при што се анкетирани нивните менаџери/управители, како и на 48 интерни ревизори на територијата на Република Македонија. Од истражувањето дојдено е до сознание дека интерната ревизија има значајно влијание во подобрувањето на квалитетот во процесот на управување со ризиците.

Евалуација на научен труд под реден број 2*Effectiveness of Internal Audit in Banking sector in Macedonia*

Авторите на овој труд во својот фокус на внимание ги стават карактеристиките и ефективноста на процесот на внатрешната ревизија во банкарскиот сектор во Република Македонија, како земја во економска транзиција. Внатрешната ревизија како независно испитување на финансиските извештаи и финансиските информации поврзани со спецификите на работење на финансискиот субјект, без оглед на неговата големина и законска форма, е насочена кон испитување на нивото на функционалност и финансиско работење на истиот. Внатрешната ревизија во банкарскиот сектор во Македонија има ефективно нејасен концепт во контекст на нивното влијание врз работната средина. Овој заклучок сè уште немаат доволно време и ресурси за да се приспособат на задачите на внатрешната ревизија и целосно да ги разберат.

Според резултатите од спроведеното емпириско истражување, авторите даваат предлози за подобрување на функцијата на внатрешна ревизија во банкарскиот сектор во Република Македонија. Имено:

- во задачите на внатрешна ревизија треба да се вклучи испитување на планови, програми, политики и процедури, со цел да им се овозможи на внатрешните ревизори објективно да ги проценат нивните перформанси на сите нивоа;
- задачите на внатрешна ревизија треба да вклучуваат критичко следење на остварувањето на генерален план и индивидуалните планови, управување со информации за отстапувања од стандардите, како и процесот на воспоставување на главните цели, давање совети и препораки во рамки на можни корективни мерки, кои ќе додадат ефективна опсервација од можните ризици кои би можеле да се прикријат.

Евалуација на научен труд под реден број 3*Implementation possibilities for the concept of management accounting in the Republic of Macedonia*

Во овој труд се анализирани актуелните услови на стопанисување коишто се карактеризираат со голем број промени во општествениот и политичкиот систем на Република Македонија, имајќи свое влијание во сите сфери на општествениот живот, вклучувајќи ја сметководствено-управувачката професија. Многу често се подвлекува фактот дека на „современ менаџмент не може да му одговара несовремено сметководство“. Сметководството на менаџментот по природата на нештата треба да се приспособува кон потребите на менаџментот.

Тргувајќи од овие констатации, предмет на истражување на овој труд е процесот на имплементирање и ефективното функционирање на менаџерското сметководство во компаниите и организациите во Република Македонија, земајќи ги предвид и нивното влијание врз успешноста на компаниите и нивното функционирање. Додека пак, научно-емпириската цел, на основа на емпириски истражувања, се фокусира целосно кон начините на имплементирање на менаџерското сметководство како еден вид на современ пристап на раководителството во организациите преку високиот менаџмент, разоткривајќи ги целосно можностите во чии рамки може ефективно да се имплементира и применува концептот на менаџерско сметководство во македонските организации.

Евалуација на научен труд под реден број 4

Accountancy planning and control-a necessity of management process

Земајќи предвид исклучително динамичните промени на пазарот на капитал, сопствениците на капиталот и инвеститорите имаат потреба од сигурно и независно проценување на финансиските извештаи на претпријатијата кои се предмет на нивните интереси. Според тоа, во овој труд е анализирана потребата за организирање и менаџирање на внатрешните контроли на финансиско работење на поголемиот број компании наметнати од нестабилните услови на работење, секојдневните предизвици и непредвидени промени, растот и развојот на претпријатијата, како и ризиците на кои се изложуваат истите, дополнително ја истакнува својата важност во ефективното сметководствено планирање и контрола. Поради важноста на дадената тематика, основниот предмет на истражување е насочен кон реализација на емпириските цели насочени кон истакнување, објаснување и анализирање на структурираноста и имплементацијата на сметководствено планирање и контрола како неопходен дел од менаџмент процесите во работењето на една современа компанија.

Евалуација на научен труд под реден број 5

Corporate governance and financial reporting in Macedonia through the prism of independent auditors report

Во фокусот на овој труд е корпоративното управување и финансиско известување во Македонија низ призмата на независните ревизорски извештаи. Во компаниите со добро корпоративно управување одлуките се донесуваат не само за постигнување на економските цели, во строгото значење на овој концепт, туку и заради заштита на интересите на засегнатите страни. Една од најважните карактеристики на компаниите со добар корпоративен менаџмент е нивната заложба за одржување на висок степен на транспарентност, што се демонстрира со постојано известување за нивната состојба. Во терминологијата на корпоративното управување една од најважните форми на транспарентност е обелоденување на податоци и информации за компаниите. Преку транспарентно обелоденување на финансиските извештаи, компаниите ги информираат засегнатите страни за финансиската состојба и успешноста, промените во капиталот и паричните текови, како и сметководствените политики кои се користат во обелоденувањата на оперативните активности во известувачкиот период. Преку мислењето на независниот надворешен ревизор засегнатите страни се информираат дали финансиските извештаи се подготвени во согласност со општо прифатената рамка за финансиско известување и важечкото законодавство. Компаниите кои се посветени на квалитетно корпоративно управување воведуваат контролни и информативни системи, за одржување на високо ниво на квалитет на своите производи и услуги, како и квалитетно изготвени финансиски извештаи за кои надворешните ревизори даваат позитивно мислење. Од оваа причина во трудот се претставени истражувања за квалитетот на корпоративното управување во Република Македонија, преку призмата на извештаите на независните ревизори, со анализа на ревизорските извештаи на 100 компании кои котираат на Македонската берза.

Евалуација на научен труд под реден број 6*Корпоративното управување во транзиционите економии*

Во трудот е анализиран процесот на глобализација на светскиот пазар, врз концептот на корпоративно управување каде што добива се поголемо значење. Глобалната економска криза во прв план ги истакнува проблемите во врска со корпоративното управување, како во развиените земји, така и во економиите во транзиција. Анализирајќи ги последиците од глобалната економска криза, како невидениот колапс на голем број фирми, огромниот раст на невработеноста, како и зголемениот број луѓе кои живеат на границата на сиромаштијата и под неа, можеше да се заклучи дека дел од овие проблеми потекнуваат од различните слабости и неуспеси на корпоративното управување. Дури и покрај воведувањето на бројни правила, кодекси и практики на корпоративно управување, глобалната економска криза покажа дека е неопходна поефикасна примена на принципите на корпоративното управување. Прашањата поврзани со корпоративното управување се особено значајни за транзиционите економии, од причина што тие не располагаат со воспоставена финансиска институционална инфраструктура неопходна за нивен развој. Пред 1989 г. воопшто и не се дискутираше за потребата од корпоративно управување, од едноставна причина што сите претпријатија беа државни и не постоеја акционери. Меѓутоа, оваа состојба се промени. Овој труд го обработува корпоративното управување, со посебен акцент на земјите во транзиција. Директорите, сопствениците и корпоративните менаџери сватија дека постојат многу придобивки од развиената структура на корпоративно управување во компаниите. Доброто корпоративно управување овозможува зголемување на цената на акциите и го олеснува обезбедувањето на капитал. Меѓународните инвеститори одбиваат да позајмуваат средства или да купуваат акции од компании кои немаат воспоставено принципи на добро корпоративно управување. Особено значајни во овој поглед се транспарентноста, независните директори и самостојниот ревизорски одбор во компаниите.

Евалуација на научен труд под реден број 7*The role of corporate governance in transition economies: contribution and development*

Во овој труд се анализираат прашањата поврзани со корпоративното управување кои се особено значајни за транзиционите економии, од историски аспект, во трудот е дадена рамката на корпоративното управување и настани од 1600 година до 2004 година. Тразиционите економии не располагаат со воспоставена финансиска институционална инфраструктура неопходна за нивниот развој. Имено, глобалната економска криза во прв план ги истакна проблемите во врска со корпоративното управување, како во развиените земји, така и во економиите во транзиција. Анализирајќи ги последиците од глобалната економска криза, како невидениот колапс на голем број фирми, огромниот раст на невработеноста, како и зголемениот број луѓе кои живеат на границата на сиромаштијата и под неа, можеше да се заклучи дека дел од овие проблеми потекнуваат од различните слабости и неуспеси на корпоративното управување. Покрај воведувањето на бројни правила, кодекси и практики на корпоративно управување, глобалната економска криза покажа дека е неопходна поефикасна примена на принципите на корпоративното управување. Труд го обработува корпоративното управување, со посебен акцент на земјите во транзиција. А што се однесува до корпоративното управување во Република Македонија, во трудот авторите презентираат прегледна рамка за актуелните состојби.

Евалуација на научен труд под реден број 8*Fair value accounting – pros and cons*

Во овој труд е анализирана сметководствената објективната вредност како тема на значителен интерес и дебата меѓу подготвачите и корисниците на финансиските информации. Фер вредноста продолжува да биде важна мерна основа во финансиското известување. Таа обезбедува информации за тоа што може да оствари ентитетот ако продаде имот или што може да плати за пренос на обврска. Во последниве години се зголемува употребата на објективната вредност како основа за мерење при финансиското известување и покрај тоа што се дебатира нејзината корисност за заинтересираните страни.

Определувањето на објективната вредност често бара различни претпоставки, како и значителна проценка. Затоа инвеститорите сакаат навремени и транспарентни информации за тоа како се мери фер вредноста, нејзиното влијание врз тековните финансиски извештаи и неговиот потенцијал да влијаат на идните периоди. Постојат бројни ставки за кои мерењата на објективната вредност се потребни или дозволени. ASC 820 и МСФИ 13 („стандардите за објективна вредност“) обезбедуваат авторитативно упатство за мерење на објективната вредност. Сè поголемата употреба на објективната вредност бара од компаниите да ги освежат политиките и процедурите за мерење. Компаниите треба да анализираат како се утврдува објективната вредност кога не постои активен пазар и да се воспостават процедури за развивање на соодветни обелоденувања. Во почетокот на процесот можеби ќе треба да се вклучат експерти за проценка. Соодветни и цврсти обелоденувања во финансиските извештаи се неопходни за да се информираат инвеститорите за методите на мерење и неизвесноста. Сè поголемата потреба за обелоденување може да бара воспоставување на нови процеси и бази на податоци за снимање и пријавување на информации.

Евалуација на научен труд под реден број 9

Corporate Bonds and Their Bookkeeping Records

Во фокусот на овој труд е функционирањето на Македонската берза на долгорочни хартии од вредност, која го поттикнува стопанскиот развој и финансиската либерализација на стопанството, ги штити интересите на инвеститорите и овозможува правилна алокација на средствата. Од основањето, па сè до денес, според законските прописи, Македонската берза е единственото место кадешто се врши тргување со хартии од вредност во Р.Македонија, пред сè, поради фактот дека за толку мал пазар концентрацијата на понудата и побарувачката на хартии од вредност е клучен фактор за подобрување на финансиската состојба во економијата и зголемување на овој вид трансакции. Кога станува збор за пазарот на обврзниците, тогаш може да се нагласи дека како клучен лимитирачки фактор за негов развој е непостоењето широка понуда на обврзници. Покрај државните обврзници во Р. Македонија се и корпоративните обврзници кои се класифицираат во зависност од видот на претпријатието на обврзници на јавни претпријатија, транспортни и индустриски претпријатија, обврзници на банки итн. Овој вид на обврзници содржат реален ризик на неплаќање, како и истите се издаваат и без залог-колатерала. По однос на степенот на ликвидност се со помала ликвидност од државните обврзници, но затоа нудат значително повисоки стапки на принос од долгорочните државни, муниципални и агенциски обврзници. На финансискиот пазар постои шаренило од облиците, карактеристиките и структурираноста на хартиите од вредност, но најважни се оние кои можат да се најдат во портфолиото на инвеститорите, без оглед на тоа дали се работи за портфолио менаџери или за поединечни инвеститори – физички лица. Всушност, портфолиото се структурира преку избор на хартии од вредност според рочноста, приносот, ликвидноста и инвестиционите преференции или познавања на секторот на интересот. Цените на овие хартии од вредност варираат под влијание на промените на преовладувачките каматни стапки и нивните специфични ризични фактори. Инвестирањето во хартии од вредност, како и секое друго инвестирање, носи ризик. Но, инвестирањето во обврзници е помалку ризична форма на инвестирање од инвестирањето во акции, особено ако се купуваат обврзници на државата и општините и обврзници на профитабилни компании со висок кредитен рејтинг.

Евалуација на научен труд под реден број 10

Corporate Governance in Transition Economies, with Reference to Institutional Framework in Macedonia

Овој труд ја анализира важноста на корпоративното управување, со посебен осврт на транзиционите економии. Доброто корпоративно управување вклучува збир на односи меѓу раководството на компанијата, неговиот одбор на директори, неговите акционери, ревизори и други засегнати страни. Овие односи, кои вклучуваат различни правила и стимуланти ја обезбедуваат структурата преку која се поставени целите на компанијата и се одредуваат начините за постигнување на овие цели, како и следењето на работата.

Така клучните аспекти на доброто корпоративно управување вклучуваат транспарентност на корпоративните структури и операции; одговорноста на менаџерите и одборите на акционерите; и корпоративна одговорност кон засегнатите страни. Директорите, сопствениците и корпоративните менаџери почнаа да согледуваат дека добра структура за корпоративно управување може да донесе многу бенефиции. Доброто корпоративно управување помага да се зголеми цената на акциите и олеснува добивањето на капитал. Меѓународните инвеститори се двоумат да позајмуваат пари или купуваат акции во корпорација која не применува добри принципи за корпоративно управување. Особено се важни транспарентноста, независните директори и посебниот одбор за ревизија.

Евалуација на научен труд под реден број 11

The effect of foreign direct investment in Western Balkan economies for the period 2005-

2015

Овој труд ги истражува ефектите од надворешните странски директни инвестиции (СДИ) во земјите од Западен Балкан (Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Косово, Македонија, Црна Гора и Србија) во периодот од 2005 до 2015 година. Во сите овие земји СДИ се добредојдени од страна на владините претставници, бидејќи тие очекуваат овие текови на капитал да имаат позитивно влијание врз извозот на домашна земја, БДП, стапката на вработеност, како и позитивни ефекти врз билансот на плаќања. Главните хипотези во трудот се тестираат економетриски, при што се идентификува слаба корелација помеѓу странските директни инвестиции од една страна и извозот, БДП и стапката на вработеност од друга страна. Во повеќето земји анализата потврдува статистички значајна корелација меѓу СДИ и дефицит на тековната сметка на платниот биланс.

Евалуација на научен труд под реден број 12

Анализа на трговските релации меѓу Република Македонија и Република Бугарија

Во овој труд се анализира Бугарија како важен трговски партнер на Република Македонија. Трговската размена меѓу Република Македонија и Република Бугарија е на завидно ниво. Имајќи го предвид тој факт, во овој труд е направена анализа на вредноста, динамиката и структурата на надворешнотрговската размена меѓу Република Македонија и Република Бугарија за временскиот период 2006-2015 година. Анализираниа е и конкурентноста на македонските производи на бугарскиот пазар заради утврдување на категориите на производи со компаративна предност преку користење на Балаша индексот и Стандардната меѓународна трговска класификација. Резултатите од анализата укажуваат на фактот дека Република Македонија поседува компаративна предност во извозот на суровини (кои не се храна), освен гориво, хемиски и слични производи како и тутун и пијалаци.

Евалуација на научен труд под реден број 13

Financial reporting in hyperinflationary economies

Во трудот е анализитано финансиското известување во хиперинфлационите економии, хиперинфлацијата е екстремно брза или е инфлација која е надвор од контрола. Се случува кога зголемувањето на цените е толку нескротливо што концептот на инфлација е бесмислен. Кога е поврзана со депресија, често се случува хиперинфлација додека постои значително зголемување на паричната маса што не е поддржана од растот на бруто-домашниот производ (БДП), што резултира со нерамнотежа во понудата и побарувачката за парите. Отсуството на проверка предизвикува зголемување на цените, како и губење на вредноста навалутата. Сметководството, т.е. финансиското известување што се применува за надворешно работење, фундаментално се менува кога економијата во која работи е детерминирана да биде хиперинфлаторна (високо инфлаторна). Ова заедно со сметководствените разлики помеѓу МСФИ и US GAAP значи дека идентификувањето на хиперинфлаторните економии е суштински чекор во процесот на финансиско известување на мултинационалниот двоен известувач.

Евалуација на научен труд под реден број 14*External debt as a fundamental problem of developing countries*

Во трудот автрите ги анализираат детерминантите на долгорочниот надворешен долг, на примерок составен од повеќе земји во развој. Во истражувањето авторите дошле до заклучок дека покрај стандардните економски варијабли, клучни фактори во објаснување на нивото на надворешниот долг на земјите се одредени институционални и социополитички варијабли. Всушност и големата должничка криза, како што истакнуваат авторите, се случи кога голем број сиромашни земји не беа способни да ги платат каматите на нивните странски долгови. Преку еден стратегиски пристап, авторите во трудот обезбедуваат препораки и предлози за надминување и решавање на надворешната задолженост на земјите во развој, како едно од клучните прашања во глобалната економија денес.

Евалуација на научен труд под реден број 15*The Flow of Capital and the Eurozone Crisis*

Во овој труд авторите го истакнуваат историскиот факт дека во светот на висока мобилност на капиталот може да се случи капиталните приливи одеднаш да запрат како резултат на финансиската криза. Во поткрепа на тоа гледиште е последната финансиска криза во еврозоната. Усвојувањето на еврото го олесни движењето на капиталот од земјите кои се дел од центарот на еврозоната, во земјите од периферијата на еврозоната, каде што беше можно да се добие подобар повраток на инвестициите како резултат на помалку развиените финансиски системи. Но проблемите при враќањето на долговите ја предизвикаа последната финансиска криза. Во овој труд, авторите прават анализа на улогата на големите приливи на капитал во генерирање на кризата во еврозоната и укажуваат на влијанието на капиталните текови во рамките на еврозоната на финансиска дерегулација и либерализација и дека усвојувањето на заедничката валута е критична во растечкиот јаз на конкурентноста помеѓу јадрото и периферните земји. Со тоа практично се објаснува еволуцијата на кризата. Заклучок на авторите е дека кризата во еврозоната не се случи само како резултат на фискална недисциплина, туку таа е резултат на надворешни, системски причини, како што се големите приливи на капитал. Прифаќањето на еврото не само што го отвори патот за кризата со поттикнување на движењето на капиталот кон периферијата на еврозоната, туку направи да биде невозможно за земјите од периферијата да се справат со ненадејното запирање на тековите на капиталот.

Евалуација на научен труд под реден број 16*From Industrial Relations to Employment Relations with Focus on Employee Relations*

Во овој труд авторите термилошки ја анализираат важноста на категориите „индустриски односи“ и „работни односи“, преку идентификување на нивните основни карактеристики. Според авторите, индустриските односи настануваат со појавата на индустриската револуција, со цел да се разберат релациите меѓу работодавачите и работниците. Авторите доаѓаат до констатацијата дека постои различна интерпретација на термилошката важност на индустриските односи од страна на работниците и работодавачите. Од аспект на работниците, индустриските односи се асоцијација за повисоки плати, безбедност на работното место, како и можност за обуки и усовршување. Од аспект пак на работодавачите, индустриските односи се во корелација со продуктивноста, можноста за решавање конфликти и законот за работни односи. Од друга страна, терминот „работни односи“ е категорија која се однесува на проучување на односите меѓу вработените, како и меѓу работодавачите и вработените со цел наоѓање на начини на решавање на конфликтите, зголемување на мотивацијата и моралот на работниците и зголемување на продуктивноста на организацијата. Преку опсежна теоретска анализа, авторите доаѓаат до заклучокот дека „работните односи“ се поширока категорија од индустриските односи и нивната примена се рефлектира во повеќе сектори, вклучувајќи го и услужниот сектор.

Евалуација на научен труд под реден број 17*World Bank Report on Macedonian Accounting and Auditing Dissemination Event*

Кандидатката има учество на настан организиран од Светска банка во кој е дискутирано и презентирани проценката на извештајот за предностите и слабостите на сметководствената и ревизорската професија во земјата- законските барања и фактичката практика кои влијаат на квалитетот на корпоративното финансиско известување, како поддршка на напорите за подобрување на бизнис климата и постигнување поголема усогласеност со барањата на ЕУ.

Евалуација на научен труд под реден број 18*Cost accounting in function of quality management*

Главната цел на овој труд е да се истражи значењето на трошоците како економска-сметководствена категорија кои се присутни во сите сфери на општествен поредок. Историските податоци упатуваат на тоа дека тие се присутни уште во најраните облици на човековото постоење и работење. Трошоците претставуваат најзначаен и најдинамичен елемент на секоја економија. Во денешно време ниедна анализа за работењето на претпријатието не може да биде замислена, ако резултатите од работењето не бидат искажани преку трошоците на претпријатието. Квалитетот отсекогаш бил важен дел од максимата „успех на пазарот“, особено денес на глобалниот високо конкурентски пазар каде што квалитетот и неговата ефикасна презентација на пазарот претставуваат основа за опстанок и проширување, односно успех на секој деловен субјект. Современиот начин на работа ја наметна потребата од управување со квалитетот и трошоците за квалитет, доколку деловните субјекти сакаат да бидат успешни на високо конкурентскиот пазар. Предмет на истражување во овој труд е значењето на управувањето со квалитетот и трошоците за квалитет за ефикасноста на работењето на претпријатијата и начините на кои претпријатието може да оствари што е можно повисок финансиски резултат.

Евалуација на научен труд под реден број 19*Effects of IFRS adoption on capital market: Empirical evidence*

Овој труд претставува преглед на академските истражувања релевантни за ефектот од усвојувањето на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) на пазарот на капитал. Кој има за цел да им помогне на сите заинтересирани страни во дебатата за иднината на МСФИ во ЕУ и во другите земји што го усвоија, преку преглед на заклучоците од релевантни академски истражувања за трошоците и придобивките од неговото спроведување до денес, како и нивното влијание врз ефикасноста на пазарот на капитал. Студиите покажуваат мешани резултати во однос на придобивките од усвојувањето на МСФИ, што може да се припише на политичките, економските, институционалните, правните и специфичните разлики меѓу фирмите од различни држави. Студијата е целосно базирана на десктоп истражувања и истражувања базирани на стручна литература. Избраните статии беа разгледани и нивните наоди презентирани во студијата за да помогнат да се синтетизира и да се разбере влијанието на МСФИ на пазарот на капитал.

Евалуација на научен труд под реден број 20*Does liquidity and bank capital affect commercial banks profitability? Evidence from countries of Southeast Europe*

Комерцијалните банки секогаш се соочуваат со прашањето на компромис (trade off) меѓу ликвидноста, безбедноста и профитабилноста, обидувајќи се да најдат рамнотежа меѓу нив, бидејќи овие цели меѓусебе се контрадикторни. Во трудот се прави економетриска анализа за да се утврди односот помеѓу профитабилноста од една страна и ликвидноста и банкарскиот капитал од другата страна во комерцијалните банки во неколку земји од Југоисточна Европа. Освен врската помеѓу променливите на интерес, се утврдува и јачината и насоката на таа врска. Резултатите покажуваат дека односот помеѓу профитабилноста од една страна и нивото на ликвидност и капиталот на банката од друга страна се разликува меѓу различните земји. Во некои земји односот е позитивен, во некои од нив е негативен.

Земјите, исто така, се разликуваат во однос силата на насоката и во статистичката важност на интерпретираните резултати. Сепак, односот помеѓу профитабилноста и ликвидноста е позитивен само во случај на Бугарија и Словенија, а во сите други земји е негативен. Односот помеѓу капиталот на банката и профитабилноста е негативен само во случај на Македонија, а во сите други земји е позитивен. Во принцип, ова покажува дека зголемувањето на ликвидноста ќе резултира со намалување на профитабилноста, додека зголемувањето на капиталот на банката ќе резултира со зголемување на профитабилноста.

Евалуација на научен труд под реден број 21

The importance of financial reporting for investment decision making

Во овој труд авторите ја анализираат важноста на финансиското известување за донесување на инвестициски одлуки. Процесот на донесување одлуки бара информации, како финансиски, така и нефинансиски информации. Најважните финансиски информации потребни во процесот на донесување на деловни и инвестициски одлуки доаѓаат од сметководството т.е финансиското известување во компанијата. Затоа, може да се каже дека сметководството е сервис функција на менаџментот во една компанија. Тоа во основа ги обработува или собира и проучува „сурови податоци“ и ги претвора во соодветни информации потребни за процесот на донесување одлуки. Основните карактеристики на сметководството се: собирање, обработка и презентирање на сметководствени (финансиски) информации; информации за бизнисот на компанијата и оние насочени кон различни заинтересирани корисници. Сметководствениот процес содржи неколку фази и во основа, тоа е процес во кој влезните податоци се претвораат во излезни информации. Сите организации, јавни и приватни, треба да ги обелоденат финансиските информации поврзани со нивното работење, со цел да им помогнат на инвеститорите во донесувањето одлуки за инвестиции. Тие го прават тоа за да ги задоволат законските барања, да ги задржат постојните инвеститори и да ги привлечат потенцијалните преку објавувањето на нивните финансиски извештаи кога главниот фонд на организацијата е широко одржан и неговите работи се од интерес за општите односи со јавноста. Методите на финансиските извештаи во однос на шемата за откривање на информации, транспарентност, ревизија, стандарди за известување, регулаторна контрола и флексибилност, корпоративно управување и финансиски скандали кои имаат влијание врз одлуките за инвестирање во која било организација. Согледуваната релевантност на финансиските извештаи е да обезбеди информации за финансиската состојба, перформансите и промените во финансиската состојба на компанијата, што е корисно за широк опсег на корисници во донесувањето одлуки за управување и инвестициски одлуки. Овие корисници вклучуваат менаџери, директори, вработени, потенцијални инвеститори, финансиски институции, владини регулаторни агенции, медиуми, продавачи и јавноста. Точно и транспарентно бизнис и корпоративно известување се во центарот на вниманието денес, повеќе од кога било досега. Националните, а исто така меѓународните пазарни услови и честите неуспеси на компанијата ги истакнуваат потребите за транспарентност и ефикасност во процесот на генерирање и испраќање информации. Транспарентноста е неопходна за да се исполнат барањата на регулаторите и властите, додека ефикасноста е важна за да им овозможи на раководните лица на компанијата брзо да одговорат на променливите пазарни услови и да ги задоволат потребите на инвеститорите и аналитичарите. Придобивките од стандардизирано и висококвалитетно финансиско известување се: пониски трошоци за подготовка, поедноставен и меѓународен пристап до информации, стандардизирани информации препознаени и разбрани од сите корисници, висок степен на потребна транспарентност од страна на регулаторите, подобрени аналитички способности и најважно од сè: информирани и ефикасни инвестициски одлуки.

Евалуација на научен труд под реден број 22

Informative perspective of financial disclosure and its importance for capital market efficiency

Во трудот е анализирана информативната перспектива на финансиското обелоденување и неговото значење за ефикасноста на пазарот на капитал. Влијанието на различни фактори

врз формирањето на организациската структура на сметководствениот систем постои, бидејќи сметководствената структура под влијание на факторите на животната средина покажува атипично однесување. Може да се заклучи дека овие фактори првенствено влијаат на сметководствените мерења и практиките на објавување, што се рефлектира во подготовката и евалуација на позициите во финансиските извештаи на деловните субјекти. Во овој контекст, односот помеѓу пазарите на капитал и сметководствениот систем на вредности го регулира количината на откриени информации. Покрај дисхармонизацијата на сметководствените практики во различни национални економии, постоењето на асиметрични информации е неизбежен фактор кој го одредува нивото на обелоденување и транспарентност на информациите, односно одговорноста на деловните субјекти во подготовките и презентациите на финансиските извештаи. Овој документ, исто така, ја опишува разновидноста на извори на финансирање достапни и за индивидуалните потрошувачи и за бизнисите, како и она што потрошувачот или бизнисот го земаат предвид кога избираат конкретен извор на финансирање. Цврст, ефикасен и разновиден финансиски систем го олеснува економскиот раст. Истражувањата покажаа дека нивото на финансиски развој е силен индикатор за економски раст. Потоа се дискутира за тоа како оваа разновидност на извори на финансирање е корисна за економијата и како тие влијаат на практиката на финансиско известување.

Евалуација на научен труд под реден број 23

Предизвици на менаџерското сметководство во услови на глобализација

Во услови на глобалниот раст и развој, паралелно се развиваат и имплементираат и ефективните стандарди за сметководствено работење земајќи предвид практиката на финансиското управување со компаниите меѓу повеќето земји, вклучително и оние кои се однесуваат на сериозни проблеми во меѓународниот бизнис, особено мултинационалните компании и меѓународните инвеститори. Глобализацијата во бизнис активностите, особено во пазарот на капитал, ја условува уште толку потребата за глобализирање на стандардот за управување и менаџментот со сметководственото работење. Сето ова се реализира како процес на намалување на разликите меѓу националните системи и стандарди на повеќето земји. Предметот на истражување во овој труд претставува улогата и значењето на современиот, односно глобалниот концепт на согледување на финансиската положба на македонските компании во однос на втемелените Меѓународни сметководствени стандарди и предизвиците на менаџментот на сметководственото работење. Акцелераторски, сеприсутната појава, нарастувачките, манифестирани, лоши бизнис-финансиски состојби на македонските компании, ја наметнуваат уште толку потребата за изнаоѓање на оптимални решенија, со цел хармонизација на националните сметководствени стандарди со меѓународните. Генерално, целта на истражување во овој труд е процесот на глобализација на стандардизирањето на сметководствениот менаџмент. Конкретно во предвид се зема важноста на сметководственото ефективно работење воопшто и факторите кои ги условуваат разликите меѓу националните сетови на стандарди и интернационалните.

Евалуација на научен труд под реден број 24

Влијанието на глобализацијата врз сметководството

Како што истакнал и Џозеф Стиглиц, добитник на Нобеловата награда за економија во 2001 година, речиси преку ноќ „глобализацијата стана најважното прашање со кое се соочува светот“. Во овој труд е анализиран процесот на глобализација кој има огромно влијание врз сметководството. Живееме во време во кое се соочуваме со сериозни напори за развој на глобална регулација на финансиските информации презентирани во финансиските извештаи на компаниите. Најважната причина за појава и развој на глобалните Меѓународни стандарди за финансиско известување (МСФИ), кои се јавуваат како резултат на потребата од хармонизација на финансиското известување, е поддршката на слободното движење на ресурсите, поттикната од глобализацијата на светскиот пазар на капитал. Со цел за ефикасно функционирање на пазарот, како и ефикасна алокација на капиталот, инвеститорите бараат транспарентност и доверливост од финансиските информации,

кои мораат веродостојно и објективно да ги рефлектираат економските перформанси на компаниите. Предмет на дискусија во овој труд претставува влијанието кое процесот на глобализација го има врз сметководството, од три перспективи, кои вклучуваат: анализа на влијанието на Меѓународните стандарди за финансиско известување, менаџерското сметководство и законите и предизвиците за сметководителите.

Евалуација на научен труд под реден број 25

Accounting treatment of intangible assets

Во овој труд авторите го анализираат сметководствениот третман на нематеријалните средства, сметководството за основни средства во многу случаи е едноставна активност, но тоа секогаш не е така кога станува збор за нематеријалните основни средства и признавањето на тие средства во билансот на состојба. МСС 38, Нематеријални средства ги прикажува сметководствените барања за нематеријални средства, кои се непарични средства кои се без физичка материја и можат да се идентификуваат (или да се одделат или да произлегуваат од договорните или други законски права). Нематеријални средства кои ги исполнуваат соодветните критериуми за признавање првично се мерат по набавна вредност, последователно се мерат по набавна вредност или користат модел на ревалоризација и се амортизираат на систематска основа во текот на нивниот корисен век (освен ако средството има неограничен век на употреба, во кој случај не се амортизира). Во денешната економија на знаење, дури и некои банки заклучиле дека „меките“ средства (како компјутерско програмско знаење и информациска инфраструктура) можат да бидат подобар кредитен ризик од „тврдите“ средства (како згради). Но, како треба да се вреднуваат „меките средства“? Се тврди дека билансите на состојба игнорираат одредени нематеријални средства, но според мене проблемот со нивното препознавање е несовладлив. Се чини дека средствата што навистина се важни се оние кои сметководителите можат да ги „пресметаат“. Овој труд се фокусира на природата, препознавањето и третманот на нематеријалните средства, според барањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Евалуација на научен труд под реден број 26

Effective financial reporting as a knowledge for boosting the economic growth

Авторите во трудот ја анализираат важноста на ефикасното финансиско известување за одржливиот економски развој на една земја. Висококвалитетното корпоративно известување игра витална улога во унапредување на транспарентноста, олеснување на мобилизацијата на домашни и странски инвестиции, креирање на ефикасно инвестициско опкружување, зајакнување на довербата на инвеститорите, сето тоа во функција на промовирање на финансиската стабилност. Ефикасниот и меѓународно споредлив систем на финансиско известување го олеснува меѓународното движење на капиталот, во исто време намалувајќи ја корупцијата и недостатоците во управувањето со ресурсите.

Евалуација на научен труд под реден број 27

Сметководствените информации – квалитетна алатка за ефективен перформанс на претпријатијата

Во фокусот на овој труд е сметководството како значаен извор на информации, а финансиските информации се важни за донесување одлуки од страна на корисниците на тие информации. Сметководствените информации не служат само кај донесување на деловни одлуки, нивната функција е повеќенасочена, комплексна, каде меѓу останатото се јавуваат и како поддршка за изработка на деловни планови на претпријатијата. Деловниот план на претпријатијата се темели на управувачки извештај на претпријатието кое го дефинира главниот менаџмент, а се изработува во управувачко сметководство на организацијата. Составните делови на успешното управувачко сметководство се темелат на планирање и контрола, сметководствена евиденција и финансиското известување се однесуваат како примарен извор на податоци кои се користат во планирање, контрола и анализа на секое современо претпријатие денес. Значајноста на овие информации, односно

вредноста на самите информации е неопходно да се огледа токму во процесот на кој менаџментот ги спроведува корективните дејности при отстапување од планираното. За да се обезбеди ефективно функционирање на сметководствениот информациски систем и сигурните сметководствени информации, во сметководствениот информациски систем денес се имплементираат ефективни техники и контролни постапки. Најважниот облик е ревизија, анализа на сметководствениите информации. Сепак, процесот на деловно одлучување е сложен процес кој започнува со основна фаза на собирање на релевантни информации, каде повеќе од јасно е дека неквалитетните и невалидни информации најчесто доведуваат до неефективно донесени одлуки и негативен перформанс на претпријатијата. Токму затоа, труд го насочува своето истражување кон разјаснување на значајноста на сметководствениите информации, како и влијанието на истите врз финансискиот и воопшто деловниот перформанс на македонските претпријатија во турбулентното деловно опкружување денес.

Евалуација на научен труд под реден број 28

Управување со готовинските текови на компанијата

Трудот ја разработува проблематиката на управувањето со паричните текови како традиционална улога на финансискиот менаџмент на компанијата. Тоа е процес на менаџирање на паричните приливи и одливи на компанијата, како и интерните трансфери на средства во рамки на група. Со развојот на информациските системи оваа функција е најчесто автоматизирана. Како резултат на ова, финансискиот менаџмент на компанијата го дизајнира или избира моделот на управување со готовината, а потоа само врши надзор над секојдневните операции. Во трудот е анализиран основниот механизам на функцијата на управување со готовинските текови, за да се разбере релевантноста и влијанието на различните опции. Овој труд ги објаснува основните концепти за управување со готовинскиот тек, како и главните алатки кои ги користи. Овие фактори се заеднички за малите и за мултинационалните компании.

Евалуација на научен труд под реден број 29

Улогата на сметководствениот информациски систем во работењето на претпријатието

Во фокусот на овој труд е анализата на улогата на сметководствениот информациски систем во работењето на претпријатието. Главната цел е да се утврди ефективно и продуктивно влијание од квалитетно воспоставување на сметководствен систем во работењето на претпријатието и можноста за компарирање на резултатите на претпријатието. Резултатите од истражувањето водат кон заклучоци, изнесени мислења и современи погледи за реализацијата на сметководствениот систем во Република Македонија, неопходно потребен при функционирањето во глобалното информациско општество, со единствена цел за пообјективно валоризирање и мерење на економските резултати и политиките на претпријатијата, односно компаниите.

Евалуација на научен труд под реден број 30

Гудвил-видови, пристапи и методи за вреднување

Во трудот се истражува значењето на различните видови на гудвил, вклучувајќи бизнис или институционален гудвил и личен или професионален гудвил. Во практиката често се јавува потреба за вреднување на овие различни видови на гудвил, за различни цели: при продажба на деловниот ентитет, за целите на оданочувањето, во финансиското сметководство, во судски постапки и за други цели. Овој труд ги обработува компонентите на гудвилот и различните пристапи, методи и процедури за негово вреднување, кои се применуваат во различни околности. Посебно се обработени пристапот на трошоци, пазарниот пристап и приходниот пристап на вреднување на гудвилот.

Евалуација на научен труд под реден број 31

Анализа на трошоците и нивното влијание врз ефикасноста на работењето на претпријатијата

Во трудот е анализирана основната цел на финансискиот менаџмент кој претставува максимизација на добивката. Поаѓајќи од тоа дека добивката е разлика меѓу приходите и трошоците на работењето, за да се оствари оваа основна цел на финансискиот менаџмент, мора да се минимизираат, односно оптимизираат вкупните трошоци на работењето. За да може ефикасно да се управува со трошоците, мора да се познаваат нивните видови, карактеристики и фактори кои ја одредуваат нивната висина. Процесот на следење и контрола на трошоците е особено значаен, бидејќи од него зависи успешноста и ефикасноста во работењето на претпријатието. Предмет на истражување во овој труд е значењето на оптималното управување со трошоците за ефикасноста на работењето на претпријатијата и начините на кои претпријатието може да оствари што е можно повисок финансиски резултат.

Евалуација на научен труд под реден број 32

Изготвување на извештај за готовински текови

Трудот ја опишува постапката за изготвување на извештајот за парични текови (или извештај за готовински текови) кој ги прикажува паричните приливи и одливи на деловниот ентитет во текот на определен период и притоа ги класифицира како финансиски, инвестициски и оперативни парични текови. Со анализа на паричните текови се овозможува анализа на одделни компоненти на прилив и одлив на средствата и нивно движење во однос на трансформацијата на одделни облици на средства. Слично како Билансот на успех, овој извештај ги сумира активностите во текот на определен временски период за којшто се однесува. Имено, како и Билансот на успех, кој покажува детали во врска со тоа како оперативните активности произведуваат промени во задржаната добивка, Извештајот за паричните текови ги покажува деталите во врска со промените во една сметка од Билансот на состојба, а тоа е сметката парични средства.

Евалуација на научен труд под реден број 33

Методи на кредитна анализа за проценка на кредитната способност на правни лица

Основната цел на трудот е анализа на физичките и правни лица кои имаат недостиг на финансиски средства потребни за финансирање на тековни или основни средства, кој го користат традиционалниот начин за обезбедување на тој недостиг, преку поднесување на кредитни барања до комерцијалните банки. Кредитните барања се доставуваат заедно со дополнителна документација која содржи важни финансиски информации за кредитобарателот. Донесувањето на одлука за одобрување или одбивање на барања за кредити и кредитни продукти од страна на банките е резултат на кредитната анализа. Кредитната анализа е првата фаза во процесот на кредитирање и е постапка со која се проценува кредитната способност на кредитобарателот. Од квалитетот на кредитната анализа зависи и успешноста на процесот на кредитирање.

Евалуација на научен труд под реден број 34

Извештај за сеопфатна добивка

Основна цел поради која постои едно претпријатие на пазарот е остварувањето на приход или добивка, но во текот на работењето тоа прави и одредени расходи. Затоа субјектите за да ги видат резултатите од своето работење изготвуваат извештај за сеопфатна добивка или извештај за сеопфатна добивка (согласно со Меѓународните стандарди за финансиско известување). Во овој труд е анализиран извештајот за сеопфатна добивка или извештајот за сеопфатна добивка е финансиски извештај кој покажува колкаво богатство остварил еден деловен субјект за одреден временски интервал (пресметковен период). Изготвувањето на овој финансиски извештај, со цел за презентација на остварениот финансиски резултат од работењето, добивка или загуба, претставува задолжителна обврска на деловните ентитети.

Во извештајот за сеопфатна добивка - извештајот за сеопфатна добивка се прикажани приходите кои ги остварува деловниот субјект од различни активности и расходите кои ги прави во текот на работењето. Со спротивставување на приходите и расходите се добива сознание за остварениот финансиски резултат на деловниот субјект, добивка или загуба.

Евалуација на научен труд под реден број 35

Квалитетното управување со залихите предуслов за брза и ефикасна ревизија

Со цел брзо и навремено да се одговори на барањата на купувачите или потребите на производниот процес и перманентниот стремеж кон што поголем обем на продажба се наметнува потребата од квалитетно управување со залихите, за да се минимизира нивото на нагажирани средства во залихи, а сепак да се имаат на располагање во секое време и обем според барањата на бизнисот, сметаат авторите на овој труд. Организационата поставеност и користените методи и техники за управување на залихите од страна на менаџментот значително влијаат на ревизорските техники и постапки за потврдување на состојбата на залихите кај ентитетот кај кој се врши ревизија на финансиските извештаи, а со тоа и на ефикасноста на целокупната ревизија. Добрата евиденција и доброто менаџирање на залихите ја олеснуваат работата на ревизорот при спроведување на ревизорските тестови и постапки за потврдување на информациите за состојбата на залихите презентирани во финансиските извештаи.

Евалуација на научен труд под реден број 36

Значењето на стратешкото менаџерско сметководство како позитивен индикатор во современото бизнис опкружување

Во овој труд е анализирано управувањето со организацијата како универзален процес во модерниот индустриски свет, кој се однесува на сите преземени активности во рамките на работната организација. Во секоја организација е потребно да се донесуваат најразлични одлуки, да се координираат различни активности, да се поставува одреден позитивен однос со луѓето, како и да се комуницира со опкружувањето. Голем број на активности за управување имаат свои карактеристични приоди за решавање на специфични проблематики и предизвици. Како резултат на тоа, иако на ниво на организација се зборува за единствен менаџментски пристап, сепак контролата на системот на секоја компанија е составена од повеќе управувачки под системи, што има за цел потреба од стратешко делување. Менаџирањето со организацијата станува сè повеќе важно, а менаџирањето е особено корисно при различни активности во организацијата, како што е придонесот кон сметководствениот процес, финансиите, маркетингот и други процеси кои истовремено се случуваат во организацијата. Следствено, менаџерското сметководство има за цел, во рамките на организацијата да утврдикоја одлука е потребно да се донесе, притоа да се дефинира конкретниот проблем, да се обезбедат соодветните податоци во таа насока, да се изврши анализа на добиените резултати и податоци, како и да се извршат одредени прогнозирања на резултатот од донесената одлука.

Евалуација на научен труд под реден број 37

Спроведување на кодекс на етика на интерните ревизори во ревизорската професија

Трудот ја опишува постапката за спроведување на кодекс на етика на интерните ревизори во ревизорската професија. Аналогно на професионалната регулатива во доменот на стандардите за ревизија, специфичностите во ангажманот на интерните ревизори послужиле како сериозен повод за мотивирање на членовите на Институтот на интерните ревизори (ИИА) да изработат посебен кодекс за професионална етика којшто потесно ќе се фокусира на принципите и правилата својствени за интерната ревизорска професија.

Евалуација на научен труд под реден број 38

Сметководствени информационални системи (скрипта)

Скриптата од областа сметководство е насловена „Сметководствени информационални системи“ во која авторот се фокусира на употребата на сметководствените податоци во

рамките на целокупниот информациски систем во претпријатието, како и значењето на обработката на податоците, користењето и управувањето со информациите како ресурс на претпријатието. Основната ориентација во излагањето на содржината е презентација на една целосна анализа на функционирањето на компјутеризирани сметководствени информациски системи. Анализираниот информациски систем како електронска или графичка метода на комуникациски информации чија основа е делење и обработката на информации и идеи. Информацијата е сè поскапоцено и поважно добро кое е неопходно за организацијата ефикасно да функционира или, воопшто, за нејзино егзистирање. Затоа, важно е сметководството да се разбере како информациски систем за да можат да се задоволат потребите на организациите за добивање информации кои се важни за функционирање на истите. Се прави осврт кон поимот, целите и задачата на сметководствениот информациски систем, како и местото и улогата на сметководствениот информациски систем во рамките на целокупниот информациски систем во претпријатието. Материјалот цели кон обработени прашања во врска со поимот, видовите и целите на сметководствениот информациски систем, како дел од пошироката деловна анализа на работењето на претпријатијата. Утврдување на значењето на сметководствените информациски системи и нивното место во гранката во која работи, како и развојот на информациските системи кои претставуваат повеќегодишен процес кој подразбира повеќе фази и активности, од планирање на развојот до застарување на системот и негова замена и повлекување од употреба. Согледување на мерките за сигурност и заштита на податоците и на системот во целина, со цел да дојдат до израз предностите што ги овозможува информатичката технологија за унапредување на квалитетот на сметководството.

Евалуација на научен труд под реден број 39

Сметководствени информационални системи (практикум)

Практикумот од областа сметководство е насловен како и скриптата „Сметководствени информационални системи“. Претставува дополнување на материјалот во скриптата, со клучната разлика што изобилува со бројни примери од праксата кои ги објаснуваат тезите претставени во скриптата. Учебното помагало овозможува имплементација на модерни облици на сметководство, со оглед на фактот дека сметководствениот систем, особено во ерата на информациите, на бројните корисници на финансиските извештаи и донесители на деловните одлуки им нуди широк спектар на релевантни информации. Во структурата на овој практикум е опфатена сметководствена програма концепирана по принцип на модули кои претставуваат логички целини и во зависност од тоа што сакаме да го сработиме, го одбираме соодветниот модул. Во днешниот свет на конкурентски пазар и побарувачка на висок квалитет, неопходно е да има сеопфатно решение за корисниците на сметководствените информации. Денешните професионални сметководители со адекватно и долгогодишно искуство се соочуваат со поголеми барања но со помалку време и помалку ресурси. Многу е важно да се постават на своје место сигурни решенија за да дадат ефикасност и перформанси – не само во финансискиот сектор туку и во целата компанија. Примерите од пракса се вклучени за да го олеснат разбирањето на специфичната проблематика со сметководствениот модул - сметководствен софтвер за одржување на ефикасна финансиска контрола и сигурност во клучните бизнис одлуки кои се базирани на сигурни и ажурирани информации. Ефикасноста и ефективноста на овој практикум секојдневно ги задоволува потребите на студентите во делот на сметководствениот информациски систем, и на претпријатија од повеќе области како што се: претпријатија кои се занимаваат со продажба на големо (магацини, складишта) и мало (продавници, супермаркети), книговодствени бироа, услужни претпријатија. Намената на оваа учебно помагало е пред сè да служи како дополнителна литература и централизирано решение кое овозможува правилно искористување на бизнис предностите и контрола и управување со сите ресурси и документации во компанијата, да помага во деловните одлуки и да обезбедува квалитет под постоечките стандарди, преку прилагодување на потребите и барањата на корисниците и оптимизација на бизнисот во секоја компанија.

Евалуација на научен труд под реден број 40

Учебникот „Финансиско сметководство“ претставува заокружена целина на материјалот поврзан со сметководствената евиденција на сите економски трансакции во профитно ориентираните деловни ентитети (трговски друштва). Учебникот е наменет првенствено за изучување на предметот Финансиско сметководство од страна на студентите на Економскиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, за сите насоки на прв циклус на студии, како и за предметот Финансиско известување, за студентите на втор циклус на студии. Учебникот е креиран врз основа на потребата од создавање на учебно помагало кое од теоретски и практичен аспект ќе им овозможи на студентите стекнување на знаење за целите, задачите и корисниците на финансиското сметководство, изготвувањето на основните финансиски извештаи, како и на начинот на евиденција на сите економски настани и трансакции кои се поврзани со средствата, изворите на средствата, приходите и расходите на деловните ентитети. Финансиското сметководство е процес на изготвување на основните финансиски извештаи кои деловните ентитети ги користат за да ја презентираат нивната финансиска состојба и успешност, а кои се наменети за сите корисници внатре и надвор од ентитетот, вклучувајќи ги: менаџерите и вработените, инвеститорите, доверителите, добавувачите, потрошувачите. Финансиското сметководство ова го постигнува преку процес на континуирано класифицирање, анализирање, сумирање и евидентирање на деловните трансакции на ентитетот. Сметаме дека учебникот се одликува со голема теоретска и практична значајност, како за студентите, така и за сите останати субјекти кои имаат интерес во оваа проблематика, т.е. кои се инволвирани во процесот на подготовка и презентација на финансиските извештаи на трговските друштва во Република Македонија. Содржински, трудот е конципиран во 7 поглавја, за кои следи кратка презентација на целите и содржината. Првата глава е посветена на основите на сметководството и сметководствената евиденција. Во неа се дефинира поимот сметководство и неговите составни делови; сметководствените информации, нивните квалитативни карактеристики и корисници, како и целите и задачите на сметководството. Во продолжение се обработени видовите на сметководствени документи, кои се основа за евиденција; чекорите на процесот на сметководствена евиденција и влијанието на економските промени врз финансиската состојба на деловниот ентитет. Втората глава од учебникот ги обработува начинот на подготовка и презентација на основните финансиски извештаи: Билансот на состојба, Билансот на успех, Извештајот за парични текови, Извештајот за промена на капиталот и Белешките кон финансиските извештаи, кои задолжително ги изготвува и презентира секој деловен ентитет, за сите корисници (стејкхолдери), кои врз основа на информациите од нив донесуваат рационални економски одлуки. Следните глави од трудот се посветени на конкретната сметководствена евиденција на одделните средства, извори на средства, расходи и приходи на претпријатијата, како составни елементи на финансиските извештаи. Така, третата глава ја обработува евиденцијата на постојаните средства, како долгорочен имот на деловните ентитети, нивниот поим и поделба, деловните книги во кои се евидентираат сите нивни промени, како и книговодствената евиденција, преку конкретни, практични примери. Четвртата глава се однесува на сметководствената евиденција на тековните средства. Овде посебно се обработени паричните средства и хартиите од вредност, побарувањата од купувачите, временските разграничувања и залихите. Петтата глава е посветена на евиденција на капиталот и обврските, како извори на средства на деловниот ентитет. Посебно се обработени (теоретски и од практичен аспект): капиталот и резервите, акционерската премија и акумулираната добивка (загуба). Во делот на обврските е разработен поимот и класификацијата на обврските (на тековни и нетековни), како и сметководствениот третман на нивните различни видови. Шестата глава е резервирана за евиденција на приходите и расходите, како елементи на Билансот на успех на деловните ентитети. Посебно внимание е посветено на трошоците, нивната класификација и системи на пресметка. Во последната, Седма глава, се обработува финансискиот резултат (добивка или загуба), неговата пресметка и распределба. На крајот од учебникот се дадени и вежби (со решенија), кои се наменети за студентите, кои истите можат да ги искористат за полесно совладување на материјалот за подготовка за испит. Преку презентираниот начин на

обработка на сметководствената евиденција на сите елементи на финансиските извештаи на деловните ентитети, што е и основна задача на финансиското сметководство, сметаме дека е постигната главната цел – да им помогнеме на студентите да ги разберат целите и задачите на финансиското сметководство, начинот на сметководствена евиденција на сите средства, извори на средства, приходи и расходи, и она што е посебно важно, преку практичните примери за книжење содржани во материјалот да можат практично да ја осознаат постапката на сметководствена евиденција на економските трансакции, со цел составување на квалитетни финансиски извештаи од страна на деловните ентитети.

Евалуација на научен труд под реден број 41

Во учебникот „Анализа на финансиските извештаи“ авторите анализираа зошто е потребна анализата на финансиските извештаи? Одговорот се наоѓа во несовершеноста на системот на финансиско известување: несопаѓање на деловните настани со нивното сметководствено признавање; различниот сметководствен третман на исти деловни трансакции во различни земји, дејности или компании; постоење на дополнителни информации надвор од финансиските извештаи на компаниите кои се значајни за формулирање на оценка за работењето и слично. Анализата на финансиските извештаи претставува употреба на сметководствените податоци во процесот на донесување деловни и инвестициони одлуки. Финансиските извештаи претставуваат прегледи кои го опфаќаат целокупното работење на компанијата. Процесот на анализа на финансиските извештаи е дизајниран за да им помогне на деловните луѓе, инвеститорите и кредиторите да научат како да ги читаат, интерпретираат и анализираат подготвените финансиски извештаи. Таа се фокусира пред сè на финансиските показатели кои ги користат аналитичарите, инвеститорите, менаџерите и другите заинтересирани субјекти, со кои се врши евалуација на финансиската состојба, оперативните перформанси и готовинските текови на работењето на компаниите. Учебникот „Анализа на финансиските извештаи“ е наменета, пред сè, за студентите на додипломски и постдипломски студии на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, кои го изучуваат истоимениот предмет, но можат да го користат и сите останати кои се заинтересирани за оваа проблематика. Основната ориентација во излагањето на содржината е презентација на една целосна анализа на работењето на компаниите, која опфаќа повеќе елементи: анализа на деловната стратегија, анализа на сметководствените политики и финансиска анализа. Во тој контекст, материјалот опфатен во учебникот е поделен на неколку делови: Глава I – Основи на анализата на работењето на претпријатијата; Глава II – Поим, видови и содржина на финансиските извештаи; Глава III – Анализа на деловната стратегија на компанијата; Глава IV – Примена на сметководствена анализа, политики и проценки во составување и презентирање на финансиските извештаи; Глава V – Методи на анализата на финансиските извештаи. Глава VI – Проспективна анализа.

Кандидатката во последните пет години има работено на два проекта финансирани од Универзитетот „Гоце Делчев“ и тоа:

Влијанието на квалитетното финансиско известување и корпоративно управување врз ефикасноста на инвестициите и пазарот на капитал во РМ.

Развиеноста на пазарот на капитал и неговото ефикасно функционирање е детерминирана од довербата на инвеститорите во квалитетот на финансиското известување и корпоративното управување. Тргувајќи од фактот дека информациите во финансиските извештаи се основа за инвестиционите одлуки на сите стејкхолдери, истите треба да бидат ослободени од секакви пропусти, пристрасности и манипулации. Токму ваквите информации, преку кои во периодот на транзиција се настојуваше да се презентира една многу пооптимистичка слика за работењето на компаниите во однос на нивната реална финансиска состојба и успешност, претставуваа и сеуште претставуваат сериозна пречка во градењето на довербата на инвеститорите во финансиското известување на компаниите, а како логична последица и една од поважните причини за ниското ниво на развиеност на пазарот на капитал во Република Македонија. Финансиското известување

ја остварува својата цел - креирање на веродостојни, транспарентни, објективни и споредливи финансиски извештаи, кои содржат информации релевантни за донесување на ефикасни инвестициски одлуки, само во услови на добро балансиран, функционален систем на корпоративно управување. Всушност, корпоративното управување претставува процес на водење, администрирање и насочување на работењето на компанијата, преку ефикасно искористување на расположивите ресурси за остварување на дефинираните цели. Фактот што пазарот на капитал во Република Македонија е доста неразвиен, а довербата на инвеститорите на ниско ниво, претставува мотив повеќе да го истражине и анализираме значењето на квалитетното финансиско известување и корпоративно управување врз ефикасноста на алокацијата на ограничените ресурси и врз процесот на активно учество на македонските компании на пазарот на капитал. Во тој контекст, главна цел на проектот е емпириска анализа на врската и односите помеѓу квалитетот на финансиското известување и корпоративно управување и ефикасноста на инвестициските одлуки на македонските компании, преку нивно активно вклучување на пазарот на капитал. Таквата цел ќе биде постигната со користење на повеќе економетриски модели и техники (МНК и панел регресиона анализа). Најпрво, ќе биде креиран композитен индекс, кој ќе го квантифицира квалитетот на финансиското известување, преку користење на анкетна анализа и користење на принципал фактор анализа.

Креирање на можности за зголемување на вработеноста во РМ со избор на модели за финансирање на иновативни идеи, преку користење на информации од ревидираните финансиски извештаи на компаниите

Интерес за работењето на деловните субјекти имаат голем број на интерни и екстерни стејкхолдери. За донесување на квалитетни деловни одлуки потребни се информации. Финансиските извештаи се основен извор на информации за работењето на деловните субјекти. Информациите содржани во финансиските извештаи добиваат на тежина и веродостојност, односно го зголемуваат својот кредибилитет пред пошироката јавност со чинот на ревидирање на истите. Меѓународните стандарди за финансиско известување и Меѓународните ревизорски стандарди, претставуваат општа регулативна рамка за подготвување на финансиските извештаи и вршењето на ревизија на истите, со што се обезбедува унифициран начин на финансиско известување и достапност на информациите за финансиската состојба и успешност на компаниите на глобално ниво. Информациите презентирани во финансиските извештаи, комбинирани, споредени, ставени во сооднос, даваат показатели и коефициенти за оперативната активност, профитабилноста, рентабилноста, ефикасноста на користењето на средствата, финансиската стабилност и ликвидност, како и за политиките за исплата на дивиденди и заработувачката по акција. За да се овозможи пазарна трансформација на капиталот, како и ефикасна алокација на потребните слободни финансиски ресурси, потребно е да има организирани финансиски пазари и институции и регулативна рамка за нивно функционирање. Финансирањето на развојните планови и проекти на компаниите, кои ја зголемуваат можноста на компаниите за отворање на нови работни места (како во постоечките, така и во новите компании) може да биде од: сопствени извори (реинвестирање на остварената добивка), банкарски кредити, примарна и секундарна емисија на хартии од вредност (акции и корпоративни обврзници) и секако преку странски директни инвестиции. Избраниот модел на финансирање има директно влијание врз натамошниот тек на активностите и успешноста на компаниите, како и врз зголемување на човечкиот потенцијал. Токму затоа ова истражување ќе биде насочено кон дефинирање и идентификување на информативната функција на презентирањата во финансиските извештаи, кредибилитетот на презентирањата кој се постигнува со ревидирањето на финансиските извештаи при носењето одлуки за избор на модели за финансирање на развојните проекти на компаниите и поттикнување на вработивањето на млади, стручни кадри.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката д-р Благица Колева, покрај реализираните наставно-образовни и научноистражувачки активности, има забележителни остварувања во стручно-апликативната и организациско-развојната дејност. Во делот на стручно-апликативната дејност на кандидатката значајни се и нејзините стручни унапредувања, потврдени со поседување на:

- Лиценца за вештачење од областа на материјалното, сметководственото и финансиското работење издадена од страна на Министерство за правда на РМ. Врз основа на оваа лиценца, д-р Благица Колева има учествувано како носител или член во изработка и решавање на голем број вештачења и супер вештачења за потребите на Бирото за судски вештачења – Скопје и за основен суд во Струмица.
- Уверение за положен испит за проценувач од областа на трговско друштво, јавно претпријатие и други правни лица издадено од страна на Министерство за економија. Кандидатката учествувала во проценка на вредноста на капиталот на претпријатија со општествен капитал.
- Уверение за овластен сметководител издадено од страна на Министерство за финансии.
- Сертификат за обучувач на обука – спроведување на обука организирана во рамките на проектот „Јакнење на капацитетите на граѓанските организации заради постигнување повисоко ниво на одржливост и репрезентативна моќ“.
- Сертификат за учество на неколку работилници и стручно излагање
- Членство во организациски и меѓународни уредувачки одбори на меѓународни списанија во земјава и странство.
- Член на повеќе факултетски комисиии (комисија за изработка на елаборати за прв и втор циклус студии; уписна комисија за прв и втор циклус студии; комисија за проверка на студентско досие; дисциплинска комисија; комисија за разгледување на барања од студенти; комисија за плагијати од областа Сметководство и др.
- Потврда за учество и имплементација на проект.
- Потврда за член во експертска група за евалуација и акредитација на Американскиот универзитет во Благоевград, Р.Бугарија.

Кандидатката има објавено две книги, трудови во стручни и научно-популарни списанија, трудови во зборници, има учество на конференции со презентации, учество во проекти (наведени во текстот погоре).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Во согласност со Законот за високо образование и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и по деталното разгледување на комплетно доставената документација пропишана во Конкурсот, рецензентската комисија констатира дека кандидатката доц. д-р Благица Колева ги исполнува сите услови за избор во наставно-научно звање вонреден професор.

Комисијата цени дека кандидатката Благица Колева, д-р по економски науки од областа сметководство, покрај доставената комплетна документација по објавениот Конкурс, како и исполнување на законските услови за избор во звање вонреден професор, покажува и перманентен интерес и желба за научно напредување.

Имено, кандидатката се истакнала со плодна педагошка активност, прикажувајќи висок корпус на знаење и стручност, како помлад асистент, а подоцна и во звањето асистент и доцент, на повеќе предмети од областа сметководство што ги изведува на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип во изминатиот период.

Научноистражувачката работа на кандидатката е континуирана и ја потврдува нејзината ориентација за системски пристап кон непосредната и пошироката област, како и стручноста со која владее во наставно- научната област Сметководство за којашто

кандидатот конкурира. Ова се потврдува со многуте објавени научни и стручни трудови, учество на меѓународни и домашни конференции и семинари со научна проблематика.

Стручно-апликативната и организациско-развојната дејност исто така се дел од биографијата и работното искуство на кандидатот, утврдено преку публикуваните трудови во стручни научно-популарни списанија, презентации на стручни конференции, учеството во комисији, организациони и уредувачки одбори на меѓународни списанија, организација на конференции, изготвување на елаборати и проекти.

Врз основа на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно- апликативната и севкупната активност во периодот од избор во доцент до денес, Комисијата го верификува научниот и стручен развој на кандидатката доц. д-р Благица Колева преку остварени вкупно 261,5 поени (НОЗ0+НИСУ142,5+САОР89).

Според изнесеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економски факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, доц. д-р **Благица Колева да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област сметководство.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Биљана Ангелова, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Љиљана Конеска, редовен професор, член, с.р.

Д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска, вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р.б.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
4.	Избор во звање доцент	1	30	/		30
	ВКУПНО	30				
Р.б.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Монографија или научна книга (труд со реден.бр.40, 41)	2	10*2	/	/	20
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори)	(прв автор р.бр 2,3,4) 3x9поени= 27 поени (втор автор р.бр. 1,6, 9, 13) 4x6 поени= 24 поени (останати автори р.бр. 5,7,8,10,11,12,14,15,16,26) 10x3 поени= 30 поени Вкупно=27+24+30= 78 поени				81
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир (р.бр.20)	/	/	1	3	3
9.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјата и во странство - во земјата (р.бр. 17,23,24) - во странство (р.бр. 18,19,21,22,25,)	3	1,5	5	2	14,5
10.	Одбранета докторска теза	1	8	/	/	8
11.	Одбранета магистерска работа	/	/	1	4	4
13.	Учесник во научен проект (максимум во три проекта)	2	4	/	/	4
15.	Член на уредувачки одбор на научно списание (СЦИ/ЦА/ останати)	1	1	/	/	1

16.	Уредник на зборник на трудови	1	2	/	/	2
17.	Уредник на зборник на трудови од научен собир	1	1	/	/	1
19.	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал	1	1	1	2	3
23.	Рецензент на научен труд(СЦИ/ЦА/останати)	1x1 поен = 1				1
	ВКУПНО	142,5				
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
5.	Труд во стручно (научно-популарно) списание (р.бр.27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,)	11	2	/	/	22
13.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	1	5	/	/	5
15.	Техничко унапредување -Уверение за овластен сметководител (издадено од Министерство за финансии); -Лиценца за вештачење од областа на материјалното, сметководственото и финансиското работење (издадено од Министерство за правда) -Уверение за овластен проценител на капитал на трговски друштво, јавни претпријатија и други субјекти (издадено од Министерство за економија)	3	2	/	/	6
17.	Елаборати и експертизи (елаборат за прв и втор циклус на студии на Економски факултет, стручни вештачења од областа на сметководствено и финансиско работење)	17	2	/	/	34
28.	Член на факултетски орган, комисија	9	2	/	/	18
30.	Класен раководител, согласно со Кредит трансфер системот –ЕКТС (за четири години)	1	4	/	/	4

	ВКУПНО	89			
	Поени кои се однесуваат на целокупната актива на кандидатот	НО	НИ	САОР	
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ	30	142,5	89	261,5

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р.бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Избор во звање помлад асистент	1 10				10
	Избор во звање асистент	1	10			10
	ВКУПНО					20
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Одбранета докторска дисертација	1	8			8

	Учесник во научноистражувачки проект			4	8	32
	Кандидатката има 4 (четири) труда публикувани во меѓународни научни списанија - трудовите од 1 до 4 опишани во овој извештај	4	5			20
	Кандидатката има вкупно 16 трудови објавени или презентирани на инетрнационални научни манифестации, трудовите со реден број 5-10.			5	2	10
	ВКУПНО					
						70
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Член на стручно здружение	1	2			2
	Член на стручно здружение			1	2	2
	ВКУПНО					4
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					94